

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egyes évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesnyedre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Előfizetel csupán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:
Öt hasábos poltisor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.
Nyitólár garmond sora 30 kr. — Nagyobb és többeszeri hirdetések jutányosan csökkentetnek. — Bel- és külföldi hírlapok számára hirdetésményeket elfogad Háy Károly hirdetmény-közzetítő irodája Budapeston, Nagykereszt-sztra, 8. szám.

A lap szellemi részére s a nyitólárra vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Kiadóhivatali pénzek, reklamációk, és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok”

1880-ik évfolyamának 2-ik felére.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Évesnyedre 1 „ 50 kr.
Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz cselezve, — legcélszerűbben postautalvánnyal — a nyomtatandó példányok s pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

Kék László,
kiadó s lapfajtájdonoz.

Horváth Danó,
fel. szerk.

A földműves-uzsora.

Nem rég jelent meg Stein Lőrincznek az uzsorkérdésről írott műve, melynek érdekességét kiválólag emeli azon körülmény, hogy ő egyike a német közgazdák legjelesebbjeinek, ki teljes alaposággal szólhat az uzsora kérdéshez. Alkalmat vesszünk magunknak ennek egyik részletével a „földműves-uzsorával” megismertetni az olvasót.

Érdekesen fejtegeti szerző a földműves uzsorát, — mire annál inkább figyeljünk, mert fájdalom az hazánkban is barjanzik.

Földműves-uzsora két okból keletkezik.

Az első a könnyelműségben, a másik a földművelés természetéből s a bevétel rendszertelenségében keresendő. A könnyelműségből folyik a csapadék-adóság.

Az ilyen gyorsan nő. Egy pohár bor, sör, pálinka mindennap elfogy. A rovás egyre szaporodik. A sok apró adóság adóselelvé alakot nyer. Időközben csak újra kell néhány pohár bor s a kréta egyre működik az ajtón. Az adóselelvé csodakössé válik. Egy jó pohár bor mellett meghosszabbítják a lejáratot. Azért a jó pohár borért új rovást kap a gazda. Pénz nélkül kap szép ruhát, selyemkendőt, ékszert, — nem kell semmit tennie, csak az írás egy keresztet, hogy ott maradjon a keze vonása. — Egyszerre aztán csak tudni adják a szegény adónak, hogy hát nagyon sokkal tartozik ám, — mit tegyen ilyenkor még nagyobb adóságot is elvállal, csak el ne vegyék földjét, szőlőjét, marháját...

Igy jár a könnyelmű gazda. De a legtakarékossabb is áldozatul eshetik az uzsorának. Nincs készpénze. Kölcsönre szorul. Hol, kinél? Falun nem igen tartanak készpénzt. Hosszabb időre szülő adóságra nem akar vállalkozni. Hiszi, hogy nemsokára pénzhez jut. A vetések jól állanak, a borár nem rossz, a marhát veszik, nem lehetne e most így kissé több összeget igényelni, hisz a jövő negyedben mindentől pénzt csinálhat? El lehet ilyenkor a váltót is fogadni.

Jön az eső, jég, ár-súlyodás. Adószítésre nem is gondolt. A váltó lejárt — és fizetni nem tud. No de megvan a szép kis birtok — mit árthat, ha jó kamatok mellett egy kissé többet is ígér. Hamar megtörténik. Nyakán az adóság. Vele együtt a gond nyugtalanság, talán a csapadék; az adóság egyre nő, hogy megmeneküljön egyelőre a gondtól, nem ígér e ismét többet? És most már az uzsora hatalma alatt áll.

Következik a második időszak. A különféle nyomások. Ha van még birtok — úgy a sok aggodalom ráviszi a jelzálogkölcönre. A hitelező egyik jó barátja, ki ismerős a viszonyokkal készpénzt ajánl — hanem csak annyit kér, hogy az összeg a telekkönyvbe jöjjön. Nem kíván többet, csak a kamatokat vonja le előre. Beleegyezik a tulajdonos, mert hát a lejárat nap közeleg. A jelzálogos hitelező is felmondja az adóságot.

A szükség nő. Hogy segítsen magán? Ismét ígér többet. Jönnek a kamatfizetések. Negyedévenként, félévenként egész tőkét képviselnek. Jobb időkre nem vár a hitelező — tőkét nem kér, de követel kamatot.

Honnan vegyen a szegény ember? Van még ökre, tehene, kis elecség a padláson. Oda adja kamat fejében, hogy egy kis nyugta legyen. De nem csak tehenét, ökrét, elecséget adta oda — hanem munkáját is. Évről-évre hitelezőnek szánt, vet, arat, tenyészt a marhát. Kész a nyomor. Külöleg most is birtokos ugyan a faluban, tényleg azonban szolgálja a hitelezőjének, ki házából kertjéből minden pillanatban kidobhatja...

Megteszi-e? Nehezen. Ha majd maga akarja a gazdaságot átvenni, csak akkor kéri a csődöt, addig dolgozat magának a birtokossal.

A földesúr jobbágya helyett mivé vált a paraszt? A tőke rabeszlőgájává.

Kérdi — szívesre van-e ezen előadás? Nincs-e tényleg így? Mi az oka a nagymérvű kíváncsiságnak, mit oly örömet szeretnek leleplezni?

Talán kevés a szabadság, nagy a vallásgyűlölet, rossz az igazság, — nem az uzsora az, mi a szegény földművest a tengeren tulra hajtja? Amerika gazdag lesz. S miért? Mert az európai földműves jelzálog-kölcsönöknek kamatait vagy nem tudja fizetni, vagy ha fizeti, akkor minden keresménye ara megy.

Hogy lehet ezen segíteni?

A jelzálog-hitel rendezésén kívül — mely tárgynkhoz tartozik — azt ajánlja Stein, hogy érvénytelennek kell nyilatkoztatni, mindennemű terményre vonatkozó adóselevést, mely az aratás előtt történik, másodsor meg kell vizsgálni minden adóság keletkezését és mind a polgári, mind a váltó végrehajtásoknál azon elvet kell érvényesíteni, hogy az adós csak a készpénzben adott kölcsönt tartozik visszafizetni, s hogy kamatot is csak annyit adni, mennyit a kölcsönzött tőke veszélye igazol. A vizsgálatnak lesz feladata földteríteni: mily bűn terhel a hitelezőt, szándékkal készített-e elő szorultsági helyzeteket s igértetett magának kölcsön nélküli adóság-kötelezettségeket? s ha az uzsora büntett jelenségei sönforognak: kéleltetlennül folyamatba kell tenni a büntető eljárását.

Stein még egy javaslatot tesz.

A — paraszt — ugymond tapasztalatlan és bártortalan ügyvédől irtózik. S ezért a gazdasági egyleteket tartja legalkalmasabbaknak arra, hogy e téren is üdvös tevékenységet fejtsenek ki.

Azt véli ugyanis, hogy czélezerű volna, ha minden parasztbirtok árverezésével az adós az ügyet megvizsgálás czéljából a gazdasági egylet elé terjesztene az adóság keletkezése történetének előadását mellett oly czélből, hogy a realis adós jogait az uzsora adósággal szemben az egyesület védje meg. Ha a gazdasági egyesületek ezen feladatukat komolyan s erélylyel teljesítik — az esetek, melyekben közreműködéseik igényeltetnek, mindig ritkábban fordulnak elő. A gazdasági egyesületek leginkább ismerik a baj komolyságát — s tudván azt, hogy egyesek jogaiban saját jogukat védik, a kötelesség komoly teljesítése iránt kétség nem lehet.

A b.-gyarmati „Népbank” rendkívüli közgyűlése.

A „Népbank” rendkívüli közgyűlést június hó 27-én tartotta meg Madách Károly elnöke alatt. Tárgya volt az ismert fusionalis ügy a helybeli 2 intézet valamelyikével, és a tőke lezállításának ügye. igazoló bizottság jelentése szerint megjelent 60 részvényes 550 részvényt képviselve. (440 szavazat.) A közgyűlés az alapszabály 43 § a értelmében határozot képesnek mondatott ki. Ennek kimondása után felolvastatott elsősorban a takarékpénztári javaslat s ennek kapcsán a tak. pénzt. ig. választmányának ezen javaslatra hozott határozata ezután a takarékpénztár javaslata s az erre hozott igazgatósági határozat. Az első — mint tudjuk — 100 részvény kibocsájtásával, a második a részvények reductiójával a paritás alapján

javasolta a fusiót. Ezen javaslatokat aprillisi számunkban közöltük. Már a népbank igazgatósága javaslatának felolvasása, mely szerint az egyesülés a takarékpénztár hitelintézettel tervezetlik szükségessé nem mutatkozott. A felolvasott javaslatok és határozatok után Madách Károly elnök felhívja a közgyűlést, hogy ezen fontos kérdést vegye tárgyalás alá. Reményfy József a fogalmak tisztázása czéljából kifejti, hogy tulajdonképpen az, ami a javaslatokban tervezetlik, nem egyesülés, (fusio), hanem 2 banknak feloszlása s egy új pénztétele alakulása. (Igaz!) A napirenden lévő kérdésben legelőször Algóver Mihály szól a „suri sacri fames”-nek jellegzővén azon eljárást, mely a „népbank” ellen egészen indokolatlanul intéztetik. A népbankj szerint, minthogy 120,000 alapitőkével rendelkezik, a legbiztosabb alapon álló pénztétele, s mint ilyenek megbízhatósága a jól felfogott érdekekkel össze nem egyeztetendő sőt elégtétellel szerzendő mindasoktól, kik a népbank hitelének csorbítására orv módon támadásokat intéztetik. (Éljen! Eláll!) — Utánna Reiser Fülöp történetileg fejtegette (de hibásan, mit Reményfy helyre igazított) a helybeli pénztételek keletkezését s becsődölését nem volt más czélja, minthogy egyetértésre hívja fel a polgártársakat. Majd Harmos Gábor szólalt fel, igen éles érvekkel támogatván azon tételt, hogy B.-Gyarmaton 3 pénztétele sok, hogy a népbank, noha 120,000 alapitőkéje van mégis legdrágább pénzt ad. Felhívta azt is, mit mások csak titokban egymás között suttognak, hogy egyik baj az is, mert a népbank igazgatója — egyszerűen a takarékpénztárnál is igazgató, mi némi szerint összehérhető. Igaz, hogy erőll az igazgató nem tehet, mert ő annyi érdemeket szerzett mindkét intézet körül, hogy ünzetlen fáradozásait jutalmazni kellett már csak pietásból is azaz, hogy őt mindkét intézet élére állította. Az akkor nem volt baj, de most az is annak társzik. Indokolja azután megváltottatott álláspontját, t. i. Harmos eddig a takarékpénztár hitelintézeti fusióra szavazott az igazgatóság ülésén, most a takarékpénztárral fusióra szavaz, márcsak azért is, mert a tak. hitelintézetből e közgyűlésen senki sem jelent meg.

Reményfy József félóra beszédet tartott, először felelt Reisernek, hol a helybeli pénztételek keletkezésének történetét helyesbíti, azután Harmosnak arra, hogy sok 3 pénztétele B.-Gyarmaton, végül pedig a maga álláspontját indokolja. Történetileg azt adja elő, hogy a 60-as évek elején létrejött takarékpénztár egy magában a kamatokat kénye szerint emelte (6 mindég a kamat reductio mellett fáradozott de hasztalanul,) concurrentia nélkül állván, monopolizálta pénzüzetét. Ennek egyensúlyozására keletkezett a népbank a helybeli polgárságból, s nem a takarékpénztár hitelintézet, ez harmadik volt, alakult pedig az utóbbi pecorviesokból, tisztviselőkből, tőkepénzesekből és lelkiismeretlen uzsorásokból. Tagadja, hogy a népbank adná a legdrágább pénzt; a takarékpénztár, a takarékpénztár hitelintézet lezállított kamatait az irásdíjakban kárpótoltatja s csak oly drága pénzt ad 7 és fél szasztollira, mint a népbank 8 sőt 9 szasztollira. Ez tehát ámitás. Minél több a pénztétele, annál jobb és üdvösebb a közönségre, már pedig a takarékpénztárak eredeti czélja: a közönség anyagi támogatása. A takarékpénztár hitelintézettel összeolvadást egyáltalában nem akarja, a takarékpénztárral fusiót pedig károsnak tartja; mert ha a népbank összeolvad a takarékpénztárral, ezek ek együttes működése rövid idő alatt megbuktatja a takarékpénztár hitelintézetet, s ekkor a közönség ismét azon állapotba jut, mint a 60-as években volt, hogy t. i. egy pénztétele alatt fog monopolizáltatni. Ezen és sok általa felhozott, de itt térhiány miatt elő nem alható, indokból a fusio kérdését elvetendőnek, a népbankot megtartandónak véleményezi. (Éljen! majd meglátjuk! Petrovics Mátys a fusio mellett szól már csak azért is, mert a népbanki tisztviselők nem felelnek meg kötelességüknek. Szavazunk! szavazunk! Erre az elnök felhíván azokat, akik még e tárgyhöz szólani akarnak, minthogy több szónok nem jelentkezett a szavazást elrendelte. A szavazás

vasár háromnegyed óráig tartott 169 igennel, 235 nemmel szavazott, a e szerint 66 szótöbbséggel a fusió kérdés eldőlt.

Az alapítók leállítása tárgyában hozandó javaslat az igazgatóságra bízott; közgyűlés vége d. n. 1 és fél órákor.

A közgyűlés a város polgárság szép számmal volt képviselve, a vidékről jelen voltak Hanszky László és Mészáros András.

A szócsonyvidéki gazdasági egyület 2-ik vándorgyűlése Szócsonyban.

A szócsonyvidéki gazdasági egyület fejlődik és hova tovább erősödik. Ez egyület iránt mindig nagyobb az érdeklődés, tagjai folyvást szaporodnak.

Nekünk jutott a szerepe, hogy az életre való egyület működését folyvást kísérhesük a róla azon mozzanatok, melyek megyei gazdasági érdekeink előmozdítására irányoznak, feljegyezhesük.

Az egyület második vándorgyűlése Szócsonyban Ruzsánki Antal együleti titkár jó berendezett birtokán tartatott meg június 29-én (Péter Pálkor). Az ott megjelent 30 együleti tag 10 óra után kirándult a szócsonyvidékre, a mezőre, birtokait alá vette a talajt, a termést, a gabona nemek faji különbségét, majd a gazdasági felszereléseket. Ruzsánki úr gazdaságát mint a szócsony talált a birtokgazdálkodásnak. Az észlelt dolgokról szakértői vélemény, illetve javaslat készítésével Szűgyártó Pál, Tóth Jenő és Vancsó Béla urak bíztak meg. E vélemény legközelebbi lapunkban is meg fog jelenni.

A szócsony után a tagok Ruzsánki úr árnayékos kertjében gyűltek össze, hol Balás Antal, az egyület farsadhatlan elnöke megnyitotta a közgyűlést. Ezután Ruzsánki Antal titkár felolvasta a múlt gyűlés jegyzőkönyvét, mely észrevétel nélkül hitelesített.

Előadott továbbá azon küldöttéi javaslat, mely a vándorgyűlések programját állapítja meg. Ezen program felüli mind azon teendőket, eszettek melyek a vándor gyűléssel összekötve. A program kiterjed a vidék gazdasági, ipari, bányászati, erdészeti, kereskedelmi és közlekedési viszonyaira. A közgyűlés által ezen program egyhangúlag elfogadtatott. Jövőre a még kisebb tájékozatlanságban hagyott kérdések megoldását nagyon megkönnyíti. Balás Antal úr örvendős tudomásra hozza az együletnek, hogy az alapszabályok miniszterileg láttatva leérkeztek. Az alapszabályok tárgyalási hatánapjánál június 27-ke határozatott el, mely nap hétfőnapra esik. Noha a közgyűlések megtartására a gazdaságosság részéről a vasárnap legalakmasabb; tekintve azonban, hogy az együletnek több tagja pap, ezek érdekében tartatik meg a közgyűlés hétköznapon. A közgyűlés a szócsonyban eszén fog meg tartatni; melyet a csapóderék igazgatója Pintér Sándor a célra egyszer-mindenkorra felajánlott.

A közgyűlés után mintegy 45 teríték hosszú asztal várta a kifizető tagokat. A kedves háziasszony, vendégeit a legcsinosabb előkészítéssel fogadta, az ebédet megnyitottnak nyilvánította. A vendégek örvendős tudomással vették ezen jelentést a hozzáfogtak azon

pompás ebédhez, melyet egy izletes magyarkonyha csak elővárasztolhat. A toasztok sorát Zadubán Ádám úr kezdte meg, s igen ékes szónoklatban felkínálta a vendégszerető, derék házigazdát, Ruzsánki Antal urat, kedves családjával együtt. Ruzsánki Antal pedig vendégeit, hosszabb beszédben üdvözölte. Majd Pintér Sándor úr humoros jókedvének áradatában alkalmas toasztot mondott a szabadsájtóra; Balás József a háziasszonyt, és Kék Blanka kisasszonyt, mint B. Gyarmat gyümölcs illetve szép virágait. Pintér Sándor élezes toasztját köszöntő fel Balás József urat, ki erre a jövő vándor gyűlésen fog válaszolni. Szójka Emil Balás Antalért, Horváth Dániel Pintér S.-ért Zadubán Á. Kék Lászlóért üritett poharat. A házigazda szívesen látott vendégei voltak: Balás Antal, Balás József, Balás Miklós, Bass Mihály, Bach József, Kék István, Kék László, Bayer Sándor, Beke Albert, Beke István, Bárány Butler Henrik, Gonda Bertalan (Szócsony város bírja), Harmos Albert, Hittig Gyula, Hoffman Jakab, Hoffman Ignác, Krivácsi Krivácsi Antal, Horthy Gábor, Horváth Dániel, Palkovics Endre, Pintér Sándor, Pokorny Pál, Prágai Samu, Szakal Antal, Szójka Emil, Tamaskovics Gyula, Tóth Jenő, Vancsó Béla, ifj Varga János s Zadubán Ádám.

Ebéd után Kralik István szócsonyi korács, és gépész műhelyeit látogatta meg a társaság. Ezen látogatással azon eszél volt összekötve, hogy Kralik István, ki maga gépet készít, javít, tokoltozt, a gazdaságosságunk közlekedéséről bemutattak. A társaság meg volt lepve a Kralik egyszerű bútordíjében készített bútornyok s egyéb gépmunkák által, melyeket K. a legújtanonyabb áron készít. Kralik István mint ügyes gépész a gazda közönségnek bizton ajánlható.

Az együleti tagok a viszontlátás reményében eszefelé oszlottak szét.

A losonczi államgymnásium 1879-80-ban.

Megyeink egyik legnevezetesebb intézménye a losonczi Államgymnásium igazolja fennállását. Ezen pezsgő életű gymnásium, hova tovább gyarapodik a tanulók számában és azon erkölcsi erőben, mely a gymnásiumot meggyénen kívül máris nevezetessé tette.

Az adatok beszélnék. Ezen intézetnek a múlt tanévben összesen 311 tanulója volt, az első osztályban 80, a másodikban 61, a harmadikban 38, a negyedikben 50, az ötödikben 30, a hatodikban 23, a hetedikben 13, a nyolcadikban 23. A tanulók zömét megyei ifjúságunk képezi, tekintve a losoncziaktól (kik 83-an vannak) megyénkbeli 171 növendék volt tagja az intézetnek. A gondosan szerkesztett értesítő szerint a tanulók erkölcsi visellete általában igen jó, az egyes tantervi tárgyakban haladás olyan, mely arra enged következtetést vonni, hogy a jeles tanárok híven feleltek meg hivatásuknak.

Az intézet jelesebbnél jelesebb erőikkel rendelkezik. Az igazgató Kuncz Elek, a többi tanárok: u. m. Ambrus Mór, Beniczky Kálmán, Burián János, Cséka Károly, Jeszenák Rafaél, Jeszenszky István, Ibrátó György, Pozder Károly, Szőke Adolf, Tamás István és Winter József mindnyájan szakérők, kiknek az iskola gyarapodása köszönhető.

Az ifjúsági segélyező egyület, Kuncz Elek, Pokorny Gyusztáv, Ambrus Mór, Tamás István és Ibrátó István urak vezetése alatt az évben 760 forinttal szaporodott; s így ezen egyület 3 évi fennállása óta már 11476 forinttal rendelkezik. Ezenösszegre oly ócsa, mely a csallai önkormányzat szép feladat teljesítését megkönnyíteni fogja.

Miközben örömmel regisztráljuk a tényeket, nem ajánlhatjuk eléggé ezen jeles intézetet főleg azon szülőök figyelmébe, kik a megyéből egészen indokolatlanul küldik gyermekeiket oly gymnásiumokba, melyek a losonczi gymnásiumtól még minden tekintetben hátrább állanak.

Nyílt kérdés tekintetes nógrádvármegye alispánjához!

1. Van-e tekintetes alispán urnak tudomása arról, hogy vasárnapi napokon reggel, nem korlátozott birtokok birtokait a keresztény család mezei munkára nevezetesen széná behordására kényszerítették — a mint az egész országgal így ment e hó 27-én délelőtt a kis-kéri pusztán?

2. Ha ezen törvénysértésről és emberellenességről tudomása van, hajlandó-e a törvénytapolódó a törvény egész szigorával büntetni?

Teljes tisztfelettel, Szűgyben, 1880. június 28-án. Wladár Viktor, az ifjúsági segélyező tag.

Szirák, június 28-án.

T. Sz. úr! Örömmel értesítem, hogy a „szirák-járás tanítókör” végre hosszú vajdák után, Szirákban f. é. június 25-én tartott értekezleten 18 rendes taggal megalakult. Előnké Osztrócsa Lajos vanyarci tanító, alelnökké Hlavnyay Károly csecegi kántor, és jegyzővé Chikan Géza szőlői tanító — mindnyájan egyhangúlag választottak meg.

A legközelebbi közgyűlés Szirákban f. évi szept. 1-én tartatik, mely alkalommal gyakorlati előadást tartanak: Igaz Antal csecegi köz. tanító a számból, Oberle Vendel közr. tanító az irva-olvasásból, és ugyancsak ő a beszéd- és ért. gyakorlatokból, Barics Pál dungelegi tanító az ítéltírásból.

Hogy az értekezleten meg nem jelent járásbeli tanító urak hiteltel és kimerítő tudomást szerezhesenek a történetekről, határozatba ment a felvett jegyzőkönyvnek egész terjedelemben való küldése a „Nógrádi Lapok”-ban, ha t. i. Szerkesztő úr szíves lesz annak becses lapjában helyet engedni, mely esetben a jegyzőkönyv legközelebb megküldetik. (Salvoson Szirák)

Hírek.

Simor János herceg-prímás, Magyarország bíboros főpapja június 28-án fogadta székelyén Esztergomban a halassa gyarmati r. kath. iskolázók küldöttségét, mely Harmos Gábor megyei főügyész, mint elnök vezetése alatt dr. Melicher Ferencz kir. ügyész,

veszik; s térj egy házban lakik ekkor már feleségével. Az én László öcsém, azaz a te édes apád lelkem Katiczám, miután sok buza-vona után kaphatta meg anyádat, rettentő nagy örömeben annyira bővült a jó szegényárdiól, hogy elfelejtette még a feleséget is.

(— Én is mulattam, de nem bor mellett, sugá Zoltán feleségének, mire ez csupa szeretetből gyengén megcsúrogatá.)

— Legyetek már csendesen, mert abbahagyom az egészet. Tehát bele fektűt a hordóba, azaz mit is mondok, lefekűt a padra pityókás állapotban. Az egy napos menyecske várta az urát egész a piros hajjal feljöttéig s miután nem jött el, szépen összerendezte a sátorfáját és visszament az anyjához.

(No már az én feleségem okosabban cselekedett mint az anyja; látszik, hogy más ember az ura!)

— Laci öcsém amint kijőzanodott és megtudta a dolgot, nagyon ütött a homlokára és azt mondta: „Oh én bolond, megházasodtam, hogy énvegy legyek!” A szép asszony pedig nem ment vissza az urához, hanem tartotta a haragot egész egy álló hétig. Laci egész nap az asszony háza körül állkodott, de bizon nem volt annyi bátorsága, hogy bemenjen, csak a kerítésen át beszélt feleségéhez: „Gyere haza édes tubizám, soha sem csipek be többé”. A menyecske pedig nem is mutatta magát, csak a függönyön keresztül kukucskált ki a siránczó férjhez. Előzet vészt akart menni már másnap, de az anyja még a szobából sem engedte ki. „Nem mérs bizon láncos teremtetted, ha az a mihaszna már az első nap így tett, mit fog egy esteendő mulva csinálni. Jöjjen ide és kérjen tőlünk bocsánatot.” „De édes anyám lássa ő nem bír...”

TÁROZA.

Két ifjú házaspár.

— Jelenet a mesehatártól. —

Ira: Sárffy Aladár.

Az öreg Tollasházy Gábor egyedül állt szobájában. Odon faragványu asztala telve volt rakva poros salakbakterekkel és megbarant ócska póliánsokkal. Ezek közt befűzetett és sokszor tőrűlgette há barátját, öreg pápaszemét, mert a befűk már galoppot jártak gyenge szemei előtt. Hanem mindezek dacára szívós türellemmel olvasgatta legénykori írományait.

Amint így elmélkedve szivogatja a jóféle jános-házat, egyszer csak nagy robajjal nyílik meg az ajtó és azon ha robant be követve ifjú feleségétől.

— Nézd lelkem atyus — panaszoa kényeskedő hangon a csinos menyecske — nem akar Zoltán só-tálat velem a kertben. Ez már mégis csak sok, szegyenleni a feleséget, én elvölök tőle, tovább nem...

— Az ördög vigye el a dolgokat — vágott közbe mérgesen Gábor bácsi — egyebet sem tudok, mint egész nap turbékolni vagy összeveszni, engem háborgatni hivatalos funkciómban, pedig már négy hete a házasság vagytok, össze lehetett volna azokni. Hej az én feleségem három hetes asszony korában már egy tánczolt amint én fujjam. Szegyeljétek magatokat! Én nem leszek bíró köztetek, nem akarok soha többé szerelmeseit közt ítéletet hozni, egyszer is elég volt a jóból. Menjétek a dolgokat után. Legyetek cseteken, azt mondom!

— Hogyan járt atyuskám, mondja el, szépen kérem! ezzel oda simult a hamis menyecske és kezdé csúrogatni Gábor bácsi deros szakállát.

— Hagyjál nekem békét, jobb lenne bizon ha az uradat simogatnád; kinőttem én már abból, hogy ily csinos menyecskét ölgessek!

(Nem is szeretném, gondolá magában a férj.)

— De ha megigéritek, hogy azonnal megegyezéteket egymást és szent lesz a béke, akkor elmondok.

— Gyere na te szép legény, hád látom tudsz-e nekem egy csattabó: zwitipuszt adni, — felelé durcásan a szép menyecske.

— Hogy ne tudnék galambom! csupp, csupp! adok én akár százat is.

— Elég lesz már na te kamasz, még agyon csókolná a feleséget, — dörmögé az öreg ur — üljetek le oda a padra, de békét hagyjatok az iktató könyveknek, mert dohányt préselek kiattuk.

— Hallgatjuk már édes atyuskám, viszonzá az asszony ártólva Zoltánt.

— Hát mikor eszelőtt husz-huszonöt évvel bíró voltam ebben a kis városban, történt, hogy a te édes apád lelkem Katiczám elvette az anyádat feleségül, de megjegyzendő, hogy te még akkor nem voltál a világon.

(Nem is szerettem volna!)

— Igen szerették egymást a fiatalok és nem egyszer mondtottuk a tanácsbau egymás közt, hogy ezeknek soha sem lesz a városbíróra szükségük házassági perlekedésben. Hanem tudjátok valaminél más országokban ugy nálunk is az az ödvös törvény van, hogy a mézeshepek a lakodalom estéjén már kezdődött

Elheniczky Flóriás írk. gondnok és Roményi Károly ügyvéd urakból állott. A b. gyarmati katolikus egy-nevezett „Nemzeti iskola” terheinek fedezése, s a 30 év óta városukban működött angol kisasszonyoknak és úrbekék lőrtől végelőköltsége folytán megszűnt leány-iskola képezvén a küldöttség feladatát, öminentijára ezen fölül több fontos kérdéseket, melyek közül az utóbbit saját kezdeményezéséből már előbből is fő-pásztori gondjai közé sorozta, — teljes egy órai tartó megbeszélés tárgyává tette, s kegyesen elhatározá, miszerint alapítványt leendő a B. Gyarmat város hely-zete és körülményeinek jobban megfelelő kisebb rendű apácák vezetésére alatt 6 osztályú leányiskolát léptet-őltet, mely működését már a legközelebbi tanévben fokozatosan megkezdji. A horvát primás ez áldozat-készségének nagy horderejét kellőképp csak akkor méltatjuk, ha ismerjük a fontos feladatot, melyet egy rendszer, nyilvános leányiskola B. Gyarmaton vallás-örköltési és hazafias nevelés szempontjából előmozdítani hivatva van; ugyanazért ő emmentijára is, dacára annak, hogy ez évtől őt intézetek és iskolák ala-pítása által négy irányban, t. i. Budapest József város, Széklakna (Solmezbánya mellett) és még más két vá-roshan már is telmes terheket rótt önmagára: főpász-tori és felelős hazafias érdeklődől fogva a b. gyar-matiak égető szükségének is eleget tenni kész. A küldöttség tagjai, kiket ő emmentijára egyebekben is kitüntetőleg fogadott, emelkedett hangulatban s a hála-érzelmeivel keblükben tértek vissza városukba, melyet a biborcs főpap pemsokára látogatásával is szoren-csoltetni kitárába helyezett. — Végül megemlítjük, hogy a közügyet szívén viselő küldöttség Esztergom-ban ő emmentiján kívül tisztelt még Májer István püspök ur ő méltóságát is, mint az esztergomi főegyház megye főtanfelügyelőjénél, s részletesen elő-adván itt a „Nemzeti iskola” helyzetét és hazafias feladatát, a főtanfelügyelő ur támogatását kérte ki. Mondanunk is fölösleges, hogy a hazai népnevelés okasának „István bácsi”-ja iskola-ügyünket hatáskörö-ben töte telhetőleg támogatni a legszívesebben meg-igérté.

Vizsgák. A b. gyarmati felekezeti iskolák között kétségkívül a legrendezettebb a róm. kath. elemi iskola, mely a múlt tanévben a leányösvendéket oktatást is átvette. Az iskola ezen rendezett állapotát Harmos Gábor iskola székü elnöknek és Elheniczky Flór gond-noknak köszönheti. A június hó 22-én és 23-án tartott zárvizsgákon a tanítók meglepő eredményt mutattak fel. Ez iskolát összesen 91 fő és 101 leányösvendék látogatta. A tanárok méltán dicsekedni érdemelnek, hogy a versenyt az állami iskolával nemcsak kitarították, de egyben máiban (mint pl. a vallás oktatás-ban felülba-ladták. Az iskola igazgatója: Villim József ur. — A z izraelita községi iskola 4 elemi osztályában június hó 29 és 30-án tartották a zárvizsgák. Itt a tanulók létszáma a múlt tanévben 160 volt. Ezen szaporoda-omni van, mert a rugókölök botlítottak. A vizsgák szép eredménnyel folytak le; a hazafias érdeklődő tanári kár méltó elismerést érdemel azért, hogy a ösvendékek mindnyájan tisztán és folyékonyan beszélnék magyarul. Sléinger Mór ügyvéd ur ő fírtot osztot ki a legjobb tanulóknak pénzintézeti könyvecskében.

A megyei jegyzők és körjegyzők jun. hó 28-án B. Gyarmaton a megyeház kistornében közgyűlést tar-tottak Árvay József elnöksége alatt. A közgyűlés főbb tárgyát képezte a nyugdíj alapintézet pénztárának re-vidálása, a miniszteriumtól leérkezett megyei jegyzői testület alapszabályainak bemutatása, s a választások. A nyugdíjalap Balás Miklós szécsényi jegyző szabály szerű és pontos kezelése mellett máris szép összeget tüntet elő. Ugyanis a meglévő vagyon 8693 frt 43 kr, követelés 4294 frt. A követelések behajtása tárgyában szigorú intézkedések történtek. Több kérvényi ügy elin-tézése után felolvastatták az egyetli szabályok. Ezek elfogadtatván, 160 példányban kinyomatni határoztat-tak. Majd a választásokra került a sor, s titkos szava-zattal megválasztott elnökül: Draskóczy Ede losonc-zvárosi jegyző, alnököül: Smidt József lörinczi jegyző, első jegyzőül Siklák István, 2. od jegyzőül: Barna Gyula, pénztárnokul: Balás Miklós, Süeder György ellen, ki 3 szavazatot kapott. Választmányi tagokul: Árvay Jó-zsef, Szabó Károly, Tiesiuszky József, Szentiványi Konrád, Krúdy Bortalan, Horváth Edmund, Papp Gyula, Tamaskovics Ferencz, Goldberger Kálmán, Bory Sándor, Keczer Ödön és Papp János. A közgyűlés hosszabb időt vett igénybe, főleg azért, mert a fiatal egyetli tagjai többször nem a tárgyhöz beszéltve az ügyek tárgyalását lassították, sőt megcsótt, hogy egy néhányan a közgyűlés komoly jellegét is kétségessé tették. De hát hiszen ez az országgyűlésen is megtörténik. A messze vidékről megjelentek méltán rosszállással vették, hogy a székvá-roshoz közel lakó körjegyző urak: (Dubraviczky Gábor, Szentiványi Konrád, Rákosy János, Jánoska Béla, Barna Gyula, Egér Imre stb.) ez igen érdekes közgyűlésen meg nem jelentek. Közgyűlés után Szabó Károly kjegyző ur a társak nevében igen tapintatosan adta tudtul Árvay József urnak, a jegyzők legrégibb tagjának, hogy a miért őt ez alkalommal az egyetli elnököül nem vá-lasztották meg, az nem bizalmatlanságból történt, de abból a jó akaratból, hogy öreg vállalt nem akarják több munkával terhelni, mint amennyi már jelenleg is azokra nehezlik; lévén ő a nyugdíjalapintézetnek is derék elnöke. A gyűlés után Mezey Ignácznál bankett rendeztetett, melyen 16-an vettek részt.

Szécsényben a jövő szombaton folyó hó 11-én a „Káprás” című erdőben erdei táncmulatságot rendez a veres kereszt egyetli választmánya. Az eszmé a Szécsény városát szépen jellemző egyetlertés szelleménye. Az egyetli tagok, kik közt egy nemes jellem, titkos géniuszként intézi a szép és hazafias mozgalmakat, mindent elkövetnek, hogy a mulatság az egyetli javára szép sikerrel tartassék meg. Azelő értekezletek Russinkó Antal örökösönél tartatnak. A mulatságon Pulszky Pollyén is részt veendő, sőt, mint halljuk, Gr. Zichy Lyvia ő méltósága is kirándul a Káprásba. A meghívók tegnap küldettek szét, és mindazon családok vagy egyének, kik meghívást nem kaptak volna a arraigényt tarthatnak, tisztelettel kéretnek ebbeli kívánságaikat Russinkó Antal bizottsági elnökkel Szécsényben közölni. Megemlékező méltó azon szép cselekedet, hogy özv. Velicsné és Pulszky Pollyén 20—20 fírtot adományoz-tak a mulatságra, s így az egyetlnek alig kerül néhány forintjába ezen fényesnek ígérkező mulatság.

Paraszti humor. Arálásra mentek az alvadás, valábounan Nagylamról. B. Gyarmaton aztán ketten a javából faradtan feküdtek egy kerítés alá. Az egyik igen szomjazott. „Te Jano — szól a másikhoz — na-gyon innám sürt, de nincs pénzem.” „Adok én egy forintot, — felelt Gyuro — ha nyikkantás nélkül ki-állasz tizenkettőt; de ha csak legkisebb nyikkantást észreveszek, nem ér semmit az egész, újra kezdem a tizenkettőt.” „Jó van, nem bánom.” Aztán a Gyuro előveszi botját a figyelmezteti Janot, hogy ne nyikkant-szon a verébe, mert különben elveszti a fogadást, mintán akkora tizenkettőt begödült Janóra, hogy csak egy patlogott Jano kiállta legkisebb nyikkantás nélkül a tizenkettőt s örömtől vigyorogva kérte a forintot. Azonban Gyuro azt mondta, hogy „nincs”. Ekkor Jano dühös lett, fogja a botot és Gyuron visszaveri a keserves tizenkettőt. De Gyuro se nyikkantott ám, tartva attól, hogy Jano újra kezdje a nótát. Erre a tréfára őket különben az unalom vitte.

Borzasztó gyilkosság. Június hó 29-én Nagy-halápon tartott búcsú szomorúan végződött. Ugyanis, mint az rendszeren szokott lenni, a salu korecsájában tancmulatság tartatott. Erre megjelent egy szomszéd salubeli, mohorai juhász bojtár is. Azonban csakhamar belé kapaszkodott egy ottani szolgaleány, mint a kívül már két év előtt hasonló alkalommal Mohorán összeverekedett. De itt a támadó célát nem érte, más alkalomra lépett. A bojtár menekülni akart, s haza felé futott. De épen ez okozta vesztét, mert ellenfele többet magával úzóbe vette s a kertek alatti utolérván, apja segítségével addig verte, míg vérezve, eszmélet-lentül összerogyott s pár óra múlva megasnt élni. De a támadó sem menekült meg baj nélkül, mert a meg-támadott késsel védvén magát, több sebet ejtett rajta, melyek — mint mondják — szinte halálosak. A kert-leti szolgabíró a helyszínen megjelent, a főzsinokokat elfogatta és vasra verette, a sebestült támadót pedig a kerületi orvos vette ápolás alá.

B. Gyarmaton az ipartanoda javára Hubay Gusztáv színtársulata által adott színelőadás eredménye: Bevétel 138 frt 30 kr., társulati költség 50 frt, maradt tisztá jüvedelem 88 frt 30 kr., ennek fele része 44 frt 15 kr esett az ipariskola javára. Utólagosan beküldet-tett 2 frt s így az ipariskola javára 46 frt 15 kr esett.

A helybelli ipariskola zárvizsgáját június hó 27-én tartotta Karlik János elnöksége alatt. A vizsgát számosan látogatták meg s azon eredménnyel, ami a viszonyokhoz mérten várható volt, mindnyájan meg-voltak elégedve. Az igazgató szóval adott jelentése szerint ez iskolában a beiratások 1880. március ele-jén kezdődtek; a tanfolyam június végéig tehát 4 hónapig tartott; az I. és II. osztályban heti 4 órával, összesen 64 órában tanítottak, a III. osztálynak heti 2 órában, összesen 32 órája volt. Beiratott április 1-ig 68 tanuló, áprilisban jött 23 tanuló, tanulak 3 hóig, májusban jelentkezett 13 tanuló, tanult 2 hóig, ezek magyobbára III. osztálybeli tanulók. Júniusban jelent-kezett 17 tanuló, tanult alig 1 hónapig. Volt összesen 121 tanuló, kimaradt a felszabadult 10; az év végén maradt tehát 111 tanoncz. A beiratáskor a tanonczok előképzettsége vétetett alapul azoknak osztályok szá-rinti beosztásánál. Volt pedig 26, ki sehol sem járt

„Akkor minék jöttél haza, most már tölj és hallgass”. Juliska pedig sirt egész nap. Mikor észrevette, hogy anyja elaludt, szépen felöltözött és átlapódzott az ura ablaka alá. Nézte azon keresztül, hogy mint búsl Laczi. Az bizon elkecsereve könyökölt az asztalra. Előtte feküdt a biblia kinyitva ott, hol meg van írva Ábrahám története, kinek nyolczvan esztendő feleiségeitől szü-lött fia és családoktól azon, hogy miként élhettek azok ennyi ideig együtt, mikor az ő Juliskája már egy nap után őt hagyta. A szegszárdi helyett pedig ott állott az asztalon egy kancaó friss kutyviz, kenyér és sajtk. Valóságos penitenciaiát tartott. Sokáig könyözve nézte az asszony, végre is megörgeve az ablakot ellillant. Minden este lestem a kerítés mellől őket, de csak hagytam, hogy törődjenek bazo magukról. És ez így tartott egy egész hétig. A menyecske sirt szüntelen, az ura pedig búslult. Végre megelégette már, Juliska anyja is a sok keserves könyveket és felöltve ünnepi köntösét templom után beállított hozzám nagy csatos biblijával.

— Adjon Isten szerencsés jó napot városbíró ur! ugyan rosa ügyben jöttem, talán már tudja is. Ez az én leányom hozzá ment ahoz a sommiházi Laczihoz...

— Tudom nénem asszony, tudom, majd össze-tereljük őket valahogy, csak küldje ide leányát.

— Ugy, ugy édes jó városbíró ur, vegye le ezt a nagy keresztet a vállamról; de jól megmossa azt a legényt is.

— Meg lesz minden, még ki is poroltatom ha kell. Épen együtt volt ottam a nemes tanács és át-bívtam Laczi öcsémot is. A léhűtő mindjárt meg akarta ölelni a feleségét ott szomunk láttára.

— Nem addig van az édes öcsém, hanem ha hibáztál szenvedjél is érte.

— Hát még többet is szenvedjek, ennél nagyobb kínt már nem ismerek, hisz eddig is inkább a pokol-ban lettem volna. Én nem török tovább városbíró ur, vagy hozzám jön a feleségem, vagy...

— Nos mit vagy?

— Vagy bele ugrom a Balatonba.

Ekkor meg a menyecske ijedt meg.

— Ne tedd ezt galambom Laczim, inkább vissza megyek hozzád, de lásd az anyám nem akar erőszteni.

— Csend legyen fiaim, majd hozok én mindjárt itéletet, csak legyetek egy kis türelemmel. Gondol-koztam egy kicsit. Végre akadt egy jó eszmém és felálltam a bírói szék elé.

— Halljátok itéletemet: „Mintán a legény már az első nap megfledkezett férji szent kötelességéről, azért büntetésül még egy hétig elválasztatik a feleségétől. Ha pedig a rendelet ellenére mégis összemennének, be fognak íratni a fekete könyvbe, ez oly igaz lesz, minthogy most ezt az öblös tintatartót kezemben tartom!” mondtam szigorral és vissza akartam ülni a bírói székbe, hanem puff! hanyadt nyúltam a padlón, mert a hamis menyecske kirántotta alólam a széket és a tinta befestette egész arcomat.

(— Hej de okos asszony volt az én anyám! — gondolt magában Katicza.)

Rettenetes nagy habota következett.

— Jaj bele fulladok, segítsenek! kiáltám kétségbe-esve és a kellemetlen folyadékot iparkodtam számból kiköpködni.

A két olvált házasság bizon minden szigorú ité-letom dacára még az nap össze ment lakni. Más nap

jött azután a menyecske kipirulva urával együtt ér-szor bocsánatot kérni. — Kérdezd meg csak anyádtól Katiczám, hogy igazat mondok!

— Egy feltétel alatt megbocsátok, — visszám tréfásan — ha lányotok születik, azt az én hat éves fiucskámban, Zoltánnak fogjátok feleségül adni. Késő örömet belengyeztek, csak hogy megbocsátottam. No most már itt vagytok férj és feleség, mi kell egyéb? nem gondoskodtam én rólatok apailag, fogtok még nekem alkalmatlankodni minden nap! szerelmes bolond-ságaitokkal? titket is elválasztalak tőlük?

— Isten menjen édes apám, inkább csatán te-nyeremen hordom a feleségemet!

És ezzel ölelkezve hagyták ott az öreget.

Ő pedig kiverve pipáját, ismét rágyújtott és ezen-desen visszacsuszakodott poros föléjével kűl, mi közben így dörmögött magában:

— Ma már persze nem így van a dolog, meg-változott minden. Azelőtt ugy választották össze a házasság párokat. Pár hétig szokatlan volt a viszony, de lassankint beleörökdtek és soha sem váltak el egymástól. Azelőtt a mézeshelek keserűek voltak, hogy aztán sokáig tartanak az édesek; ma először édes aztán savanyú. Azelőtt a leányok megváratták ha főköti alá kerültek; ma minél előbb annál jobb! A régi házasság olyan mint a jóféle szuster csiriz, nehezen ragad, de ha megfogta a flekkit, a menykő sem venni szíjjel. A mai meg olyan mint a kovász, hamar ragad, de az első lanya csövel szétmállik! Most itéljen a világ, melyik a jobb?!

eddig iskolába, 5 ki egy évig járt az elemi iskolába, 9 ki két évig járt az elemi iskolába, 10 ki három évig, 26 ki falun 1—3 évig járt; tehát 75 oly tanuló, ki a IV. elemi iskola követelményeinek meg nem felelt; a tekintve azon körülményt, hogy az iskolalátogatásuk is esetleg 2—3 évvel volt, az ott elcsajátítottat rég elfelejtették. — 46 tanuló volt végre, ki 4 elemi s ennél többet végzett. Ezen előkészítés szerint beosztott 65 az I-ébe, hol-irni olvasni tanultak; 39 a II-ikba, hol némi számolás s fokozatos nyelvi tanítás is előfordult; végre 17 beosztott a III-ba. Az iskolalátogatás igen rendetlen volt. Reméljük, hogy jövőre erre nézve szigorúbb rendszabályok fognak életbe lépni. A vizsgák végén Karlik János ur a legjobb tanulók közt 10 főt osztott ki ösztöndíjképen.

A nagy-országi „Olvasó Nép kör” által június 20-án saját könyvtára javára rendezett „juniális”, mely a város közelében fekvő fenyves erdőben lett volna megtartandó, nem a legjobban sikerült, mivel alig hogy a mulatság kezdetét vette, nagy eső zavarta a már kirándulva volt mulatókat, és minthogy az eső megszüntével a juniális szabadban nem volt folytatható, az olvasó népkör helyiségben tartatott meg. Feltűnések: Pusztai-Berkiből Veres János főszolgabíró ur 50 krt, Horpácsról Veres Ernő szolgabíró ur 50 krt, Nagy-Orosziból Szintai Lajos ur 1 frt, Podbragyal András 80 krt, Berger József ur 40 krt és Wessely Ágoston ur 20 krt. Vidékről beküldték: Horpácsról Nagy Iván ur 2 frt, Veres József ur 1 frt, mely összeg a bevételhez kapcsolva, a volt kiadások levonása után, a jótékony szálra fordítatni fog. A rendezőség nevében: Wessely Ágoston, pénztárnok.

Háláloszás. Losoncson Gallovich-Gumberth Jozefa asszony élte 42. évében június hó 23-án d. n. 4 óra-kor elhalálozott. Béke hamvai felett.

A Ris-tourneletiek az állami el. iskola néhány növendékét láttnak szerdán délután Wagner tan. vezetés alatt még sorban kényér székcsokrával széles karimájú szalmakalappal felszerelve és havasi botokkal felfegyverkezve dobos mellett végig masírozni az utcán, a kis növendékek nagy útra indultak egész Bátorfalra, hol megismerkedtek a szénégetéssel. Másnap reggel Bercseller batorfalusi birtokán fekvő kőszénbánya szemlétetett meg. Ezek után a kiscsapat vig kedvvel indult útnak a érkezett a szőlőkörömére haza. Ez alkalommal kőszénét nyilvánított Pongrácz Soma úrnak, ki a kis csapatot nemcsak megvendégelte, és éjjeli szállással látta el hanem a vidék sajtóságait is ismertette. Úgy halljuk, hogy a szőlődők alatt Wagner tanár még három kirándulást tervez, egyet Dósa-Jenő illetőleg Nógrádvarába, egyet Hollókővárába és végre a kürtösi kőszénbányákba. (Nem lesz messze? Szerk.)

Hívid hírek. Kishalmy Ferencz úr vissza vonult a „Losonc és Vidéke” szerkesztéstől; a lap ügyét a lapirányítóságnak vette át. — Szégyben a fűrdőt jun. 29-én nyitották meg. A megnyitáson számosan vettek részt. — Hálászati Ferencz jun. hó 28 és 29-én B-Gyarmaton volt. — Bárlusz Mihály B-Gyarmat város bírja Bécsbe utazott szembaja kigyógyítása végett — Szűgyben a szellérek és jobbagyok közt rőt és legelő kérdés jun. 30-án egyességgel végződött. — Mint halljuk a dobroszi lelkeszi állomást Hollos Danó losonci lelkesz hajlandó elfogadni. Ez esetben losonci lelkeszül Gaál M. emlegettetik. Horváth László megyei árvasszéki számvérvő névnapját több jó barátja körében tartotta meg. — Az aratás megveszerte megindult, mindenünne jó hírek érkeznek a gabna minő és mennyiségére nézve. — Langné Hammer Francziska nőnősevdéjében a vizsgák holnap 7. hó 5-én tartatnak. — A philloxera ügyben B-Gyarmaton jun. 8-án Szerény Gábor főszolgabíró elnöksége alatt tartott képviselő választmányi gyűlésen egy albizottság neveztetett ki, mely f. hó 4-én d. e. 11 órakor tartandja meg alakuló gyűlést. — Megjelent és szerkesztőségünkhez beküldetett Kishalmy Ferencz: „Az elcsorított kabát” című vígjátéka. Kapható a szerzőnél Losoncson. Ára 50 kr.

HASZONBÉRLETI HIRDETME NYEK.

Tolmács község volt urbéreseit tulajdonjogilag illető vadászati jog 1880. év augusztus 1-én napjától kezdődő 3 évre folyó évi július hó 18-án d. n. 3 órakor Tolmács község tanácsházánál tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adadni. Hová az árverezni kívánók czennel meghivatnak.

KÖRLEVELEK.

Vég Rudólf katymári tanítónak a bajai állami tanítóképzőben 1873. évi 210. sz. a. 1874. évi 193. szám alatt, 1875. évi 210. sz. alatt, s végre 1876. évi 304. szám alatt kelt oktatási bizonyítványai s illetőleg képesítési oklevele állítólag olvasván, czennel semmienek nyilvánítottak, a helyettük nevezettnek f. évi 95. szám alatt jogérvényes másolatok adattak ki.

407. sz.

A nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. kir. ministerium f. évi május hó 29-én 16582. sz. alatt kelt rendeleténél fogva népiiskolai tanítók számára a folyó év nyarán, négy helyen rendeztetik tornászati öt beti póttanfolyam, úgy mint Nyírád, Sátorajja-új helyen, Marmaros-Szigeten és Kolozsvárt. Ezen póttanfolyamokra a tornászati járattal vagy csak kevés jártassággal bíró tanítók vétetnek fel, ide nem érve az idősebbeket, kik a tornászati tanításra már nem alkalmasak.

Az öt hét folyamán minden résztvevő tanító 60 kr. napidíjban fog részesítettetni s esetleg némi elszállásolási előnyben, de utiköltségre nem számíthat.

Mi tankertütem összes néptanítóinak azzal adatik tudtukra, hogy ezen póttanfolyamok kezdetének meghatározása azon tanfelügyelőkre bízott, kiknek tankertületeiben lesznek megtartandók, s minden akár a felvétel, akár bármely felvilágosítások iránti kérelem az illető tanfelügyelőhöz intézendő.

412. sz.

A nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. kir. ministerium elrendelti mellőztetett, hogy a magyar nyelvben nem jártas néptanítók számára hazai nyelvünk lehelel elcsajátítása céljából Losoncson hat beti póttanfolyam rendeztesék. E póttanfolyam most a nyári szünidő tartama alatt fog ugyanott az állami tanítóképző épületében s tanárai által megtartatni és folyó évi július hó 10-én megnyitattik. Felvétetnek oly tényleg alkalmazásban lévő néptanítók, kik a magyar nyelvben vagy egészen járattlanok, vagy pedig csak kevésbé jártasak oly formán, hogy erről saját tanfelügyelőjüktől bizonyítványt s a felvételre ajánlatot hozzanak, kivételes esetekben mindazonáltal közsegi bizonyítvány és felvételi vizsga mellett is elfogadhatók. Minden a póttanfolyamban résztvevő néptanító az állam részéről 70 kr. napidíjjal és hozzá szabadlakással fog elláttatni, azonban uti költséget mind Losoncra, mind pedig onnét visszafelé azon iskola fenntartója köteles adni, melyben az illető tanító alkalmazást nyert.

Miről a magyar nyelvben nem eléggé jártas és abban oktatást nyerni kívánó néptanítók azzal értesítetnek, hogy a tanfolyamra saját érdekükben és növendékeik iránt való kötelességüknek fogva annyival inkább megjelenni siessenek, mert az 1879. évi XVIII. törvényezikk parancsából a magyar állam közvettlen felügyelete alatt álló népi tanodákban oly tanítók, kik hazájuk nyelvét nem bírják, alkalmaztatásban nem részesülhetnek.

Kelt B-Gyarmaton, 1880. június 24.

Ebeczky Emil,
k. tan. s nógrádmegyei tanfelügyelő.

HIRDETME NYEK.

Bodnár István, Bakos Károly, Bodnár Sándor törincsi lakosoktól a közsegi legelőről egy östöt pej herélt hóka homlokú, egy világos pej herélt két éves csikó, egy östöt pej 6 éves kancza (bal szemén hálóg) hámos lovak ismeretlen tettesek által f. hó 22-én elloptak, becstületes feltalálói kéretnek, egyszerűsággal a közsegi előjárók a kellő nyomozás megindítására felhivatnak, siker esetén az alolirt járási szolgabíró-ságnál bejelenteni.

Kelt Szécsény, 1880 június 24-én.

Szojka Emil,
fősbíró.

KÖRÖZVÉ NYEK.

Brza Pál felső-tiszovnyiki illetőségű ca. kir. 25-ik számú gyalogezredbeli katona f. évi június hó 14-én századától Losoncra el távozott, s mindaz ideig vissza nem tért. Minék folytatás megkeresettnek az összes hazai hatóságok, miszerint nevezett Brza Pál szökevény katonát, az alábbi személyleírás alapján hatóságuk területén nyomoztatni, s elfogatása esetén biztos fedezet alatt a losonci szolgabíró-sághoz bekísértetni sziveskedjenek.

Személyleírása: Illetőségi helye Felső-Tiszovnyik (Nógrádmegye), kora 22 éves, vallása ág. ev., állapota nőtlen földész jelenleg katona, termete 1-666 m., haja barna, szemé szürke, szemöldöke barna, orra szabályos, szája szabályos, ajka hosszú, arca tojásdad, beszéltől. Különös ismertető jele: kisseé térdkinövés. Ruházata: katona kabát, posztó nadrág, tábori sapka czizma, katona nyakkendő, derékzsinór táskával együtt s egy 48 sz. szurony.

Piaczi árak B-Gyarmaton.

1880. évi június 24-án.

Egy méter mássa:

Tisztabúza 11 frt kr. — 11 frt 20 kr.
Rozs . . 10 frt 20 kr. — 10 frt 50 kr.
Árpa . . 9 frt — kr. — 9 frt 30 kr.
Zab . . 8 frt — kr. — 8 frt 50 kr.
Kukoricza 9 frt — kr. — frt — kr.

Jegyzette: Szekes János.

Kelése szerkesztő

Horváth Danó.

Bérleti hirdetmény.

B-Gyarmat városát illető 4. fél éves bormérési jog gyakorlata f. 6. szep-tember 29-től kezdődő, 8 egymást követő évre az évi július 6-án délelőtt 10 órakor a város tanácstermében tartandó nyilvános árverésen bérbe fog adadni.

B-Gyarmaton, 1880. június 18.

Birtusz Mihály,
v. bír.

Hirdetmény.

B-Gyarmaton az Uri-utcában 638. és a Szűgyi-utcában 693. sz. alatti házak, továbbá egy 3 holdnyi nagy kert, 3 darab különféle nagyságu fundus (lőherés) és a Fejérbegy alatti a legjobb helyen lévő nagy pincze szabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonos özv. Bozda Mihálynéval.

3-3

Haszonbéri hirdetmény.

Egy 682 holdból álló nógrádmegyei Lócs községben fekvő tagosított birtok 1880. évi január 1-től kezdve 10 évre haszonbérbe adandó. A haszonbérlelő özi vetést, szántott földet s gazdasági felszereléseket a meglévő marhaállománnyal és gazdasági épületeket vesz át, tartozik azonban megfelelő ovadékok letenni. Közsebbi felvilágosításokat adnak, Baross Árpád Varsányban u p. Szécsény és báró Bozsner Ervin jogtanár Nagyváradon.

3-3

Hirdetés.

A magyar-franczia biztosító részvénytársaság Budapestén.

Következtesen azon elvünkhez, hogy a biztosító közönséget a biztosítás minden ágában a legnagyobb kedvezményekben részesítjük, a szalmás termény és takarmánykészletek tűzbiztosítási díjait is oly alacsonyra szabtuk, minőket eddig egyetlen hasonló biztosítókot nyújtó társaság sem engedélyezett.

Kiváló súlyt fektetvén azonban az igazgatóság a hazai nagy és középbirtokosok megnyerésére, hogy e czélt annál inkább elérhesse, felhatalmazott engem a már a nélkül is igen alacsony díjtételeinkből jelentékeny leengedéseket tenni.

Azon reményben, hogy a n. é. közönség a máris oly nagy bizalomnak örvendő társaságot eddigi bizalmával továbbá is megajándékozza, és biztosítási ajánlataival engem mielőbb szerencsétlenséget, maradtam kiváló tiszteléssel

A magyar-franczia biztosító részvénytársaság B-Gyarmati főgondnoka:

Felsenburg Henrik:

3-3

Egy kijátszott.

de jókarban lévő szárny zongora és egy pianino szabadkézből eladatik, B-Gyarmaton, magtár utca 95 szám alatt.

3-3

Meiszner Ede

ezelőtt Szutrély J. P. özvegye vaskereskedésben Vácson egy tanuló felvétetik bővebben értekezhetni az üzlet tulajdonosnál.

3-3

Eladó ház.

B-Gyarmaton a szűgyi utcában lévő Prenoszil féle ház szabadkézből eladandó. Bővebb értesítés nyerhető Tantossy Emil ügyvédnél.

Hirdetmény.

Hollókő község közbirtokosságának egész éves kormamáltatási regálé joga, ehhez tartozó kormamahelyiség, mely 1 külön szobából, 1 konyha, egy ivóház, — pincze, és külön istállóból áll, ehhez ugyanott mint egy fél hold kert, melyek f. 1880 évi augusztus 1-én délutáni 2 órakor nyilvános árverésen örök áron, a közbirtokosság által el fognak adadni, mely napra az azt megvenni szándékozók 300 frt bánatpénzzel ellátva, tisztelettel meghivatnak, addig is az árverési feltételek Hollókő község házában bármikor megtekinthetők.

A közbirtokosság megbízásából

Kelemen István,
közs. bír.

3-1